

ČLÁNKY / REPORTY

REPORTY ROZHOVORY RECENZE SLOUPKY/BLOGY PROFILY/RETRO

Sdílet 10

Woyzeck ist nicht tot. A co svoboda a demokracie?

MINKA DOČKALOVÁ | ČLÁNKY / REPORTY | 27.02.2022

Brněnské HaDivadlo, v rámci své sedmačtyřicáté divadelní sezóny s názvem Nerůst, dedikovalo celý jeden únorový týden tvůrčí intervenci hry Woyzeck, kterou podle fragmentu Georga Büchnera zrežíroval a veřejnosti představil autor scénáře Miroslav Bambušek. Scéna experimentálního divadla nabídla bohatý program

divadlo nachystalo mimo jiné takové neobvyklosti, jako je tombola či střelba na pohyblivý cíl.

O hře Woyzeck bylo již napsáno mnoho a je patrné, že vyvolává kontroverzi ať už kvůli svérázné interpretaci poměrně staré předlohy, či pro po všech stránkách značně expresivní zpracování inscenace. Pokud však divák nelpí na podrobné znalosti původního díla, případně netrvá na přesné interpretaci Büchnerova dramatického zlomku (nedokončený rukopis je z roku 1837), může ho představení dostat zejména na rovině emoční a vjemové.

Poslední týdny a dny jsou plné změn, nových informací, nejistoty a přehodnocování zažitých představ o tom, kudy se bude v nejbližší době ubírat svět. Sama vnímám výrazné sensorické přesycení a svůj mozek bych popsala jako místnost plnou blikajících obrazovek s hlasitostí vyšponovanou na maximum. Představa, že by měl člověk k totálnímu zahlcení přidat ještě návštěvu divadla, byla lehce surreálná. Hlediště praskalo ve švech, méně draví příchozí se s povděkem usazovali na schody vedle židlí. Tři centimetry nad hlavou jsem měla mříž mezipodlaží provozního schodiště, což se krátce po začátku hry ukázalo být zajímavou interaktivní kulisou, díky níž jsem se snáze vžila do rozervanosti hlavní postavy, jíž se vnitřní psychické stavy stávaly nepříjemným vězením.

Mark Kristián Hochman v roli Woyzecka zahájil inscenaci v němčině. Byť německy umím nejvýš deset slov, díky výtečné dikci a bohaté interakci s publikem by nebylo těžké smířit se s variantou, že celý děj bude v němčině, ta totiž již od počátku výrazně emočně nabitému projevu absurdně slušela. Někdy může absence porozumění slovům člověka přimět, aby se více věnoval čtení neverbální a paraverbální komunikace, a přinese mu mnohem hlubší propojení s emočním kontextem. To se stalo i v tomto případě: přestože se němčina o představení dělila s češtinou, z německých pasáží vystupovala až hmatatelně do popředí Woyzeckova postupující duševní porucha spojená s potřebou vymanit se z područí elit a se stupňující se žárlivostí vůči družce Marii.

Scéna i kostýmní výprava byly noblesně vsazeny do moderních kulis. Woyzeck, oděn do ikonické žluté pláštěnky, kterou lze vnímat jako narážku na aktivistku Thunbergovou, Hejtman v podání Simony Pekové s formálním maskulinním vzhledem doplněným holí, tematická stylizace davových scén (funky sportovní oblečení, zimní kabáty, plesové retro oděvy). Na jevišti ležely hromady skartovaného papíru, se kterým herci průběžně pracovali, stěny byly pokryté bílým plátnem, skrz které byly střídavě prosvěcovány německé nápisy nebo promítána videoprojekce. Díky tomu, že se vizuál vázal k současnosti a nezůstal v

hudební doprovod Tomáše Vtípila s kapelou. Uskupení kolem nekonvenčního hudebního skladatele a multiinstrumentalisty, společně s bandžistou, bubeníkem, saxofonistou a dvěma zpěvačkami s odlišnou hlasovou průpravou (operní zpěv versus metalové chroptění) dodalo představení hloubku a způsobilo, že divák nutně prožíval silné emoce: ať už to bylo nadšení, pohlčení, trans, zhnusení či specifický WTF prožitek. V hudbě se objevovaly noiseové prvky, živé vstupy houslí, elektrické fujary i banja, Vtípil v reálném čase pracoval s modifikací jednotlivých zvuků, které deformoval, obohacoval a přetvářel do svébytně glitchových kompozic. Formálně zazněly jak abstraktnější pasáže, tak momenty zavánějící country, nezalekl se ani takřka dechovkové interpretace části sprostónárodní písně Má roztomilá Baruško, jejíž motiv se během hry objevil hned několikrát.

Byť je snadné příležitostnou vulgaritu označit za hrubou a nevhodnou, je podstatné si uvědomit, že eskalovaná sprostota umožnila velmi elegantně vyniknout vnitřnímu světu hlavního protagonisty a zachytit křehkost a něhu doprovázenou šílenstvím nahlodávajícím integritu jeho osobnosti. Velmi silným momentem, dobře ilustrujícím zmíněnou dynamiku, byl okamžik, kdy na scéně došlo k intenzivní, temné katarzi doprovázené dramatickou hudbou – ta se během několika vteřin organicky přelila do přisprostlého halekání rozjuchaného davu z tancovačky jako vystřížené z Hoří, má panenka! a potom, jakmile jásající dav zmizel, se prolнула zpět, do neprostupné tíhy lidské existence.

Do druhé části vstoupil zdánlivě nesouvisející moment, kdy babička v kroji, na pozadí na plátně namalovaných letadel, citovala část novozákonní Apokalypsy. Při každém jednom zlomení pečeti louskáčkem rozlomila ořech a nechala jej volně spadnout na zem. Během jejího výkladu scénou proběhlo děvče z tancovačky a halasně zazpívalo: „stříkej, stříkej, já jsem stejně neplodná.“ To byl prvek natolik absurdní, že u části publika vyvolal nezadržitelný výbuch smíchu.

Pokud někdo dorazil do divadla pro srozumitelnou a jasně uchopitelnou dějovou linku, pravděpodobně byl zklamán. Jestliže se ale přišel svézt na vlně života ve všech jeho valérech, sáhnout si na hranice lidské existence a prožít si nekonečný souboj jednotlivce s konzumní a povrchně smýšlející společností, pak Woyzeck bohatě nasytil jeho smysly a nenechal ho klidným ještě několik dní.

HaDivadlo se několik posledních let věnuje zkoumání ekologických témat a svou poslední sezónou jasně manifestuje snahu uskromnit se, těžit z již vyrobeného a nezahlcovat svět novým a novějším. Tato pokorná a vnímavá rovina experimentálnímu divadlu nadmíru sluší. Čtvrteční koncert Tomáše Vtípila uvedl sám umělecký vedoucí HaDivadla Ivan Buraj, vyjádřil vděčnost za svobodnou

Info

HaDivadlo
[web divadla](#)

foto © se svolením HaDivadla

Komentáře

Pro možnost psaní komentářů se [přihlašte](#) nebo [zaregistrujte](#).

Relevantní články

Osamu Okamura i Atlet v paralelním světě online videoher / 03.04.2022

Palianytsia v HaDivadle / 21.03.2022

HaDivadlo se představí Praze / 06.03.2022

Woyzeck ist nicht tot / 16.02.2022

1 **2** **3**

GusGus každému z nás

TOMÁŠ KOUŘIL
10.05.2022

Zastávky na turné GusGus k poslednímu albu se brněnská Fléda dočkala skoro až rok poté, co deska Mobile Home vyšla. Stálo to za to?

Letmé, a intenzivní (Donaufestival)

nepřehlédnutelné, bezpodmínečné laskavosti. Hyperpopová diva nutí publikum šilet...

Mnohorozměrná Róisín Murphy

AKANA

05.05.2022

Myslím, že takhle komplexní, propracovanou a zároveň bezprostřední a oduševnělou show jsem naposledy zažil před čtyřmi lety u Davida Byrnea...

Zkrocený temperament Céu

AKANA

01.05.2022

Písňe, v nichž Céu kombinuje brazilské tradiční rytmy s popem, jazzem nebo elektronikou, nejsou stavěné pro hlučné arény.

Král pouštního blues (Mdou Moctar)

JIŘÍ V. MATÝSEK

29.04.2022

Je to oprávněné, není to oprávněné, těžko říct. Našlápnuto Mdou Moctar vážně má. V MeetFactory hrál v české premiéře.

Sharpe 2022: O tom, co ti chci říct...

MICHAL PAŘÍZEK

25.04.2022

Skvělý songwriting, úžasný hlas a hlavně nefalšovaná radost z možnosti po několika velmi těžkých měsících být znovu před publikem. Silná místa, i ta slabší, rovnováha.

McCarthy si v černém obleku, košili a brýlích udržuje výraz cynického kazatele, který neztrácí nadšení z dob, kdy začínali.

Nová zostava, rovnaké čaro (Billy Barman)

EMA KLUBISOVÁ
23.04.2022

V sále zavládlo ticho a na tri a pol minúty publikum prevzalo rolu speváka, zatiaľ čo Juro hral.

Fanúšik je kamarát (Tommy Cash)

EMA KLUBISOVÁ
10.04.2022

O pár minút na to sa rozsvietili červené svetlá a po krátkom potlesku a skandovaní sa ukázala aj estónska superstar...

Tajemství zavřené restaurace (Poprvé a naposledy, 420PEOPLE)

MARIA PYATKINA
09.04.2022

Když jsem zamířila ke svému stolku, potkal mě povědomý úsměv – tanečník Filip Staněk držel v rukou dvě lahve a nabízel bílé nebo červené.

Figurína s obrazkou jako frontmanka Cybergrounds / 05.04.2022

Umělá krev, pot a slzy rozkoše: Freak Show Brno / 03.04.2022

Rychle blednoucí vzpomínka (Fontaines D.C.) / 29.03.2022

Plážový rock z upršaného Anglicka (Metronomy) / 27.03.2022

[další články](#)

ČLÁNKY

bleskovky
minirecenze
profily/retro
recenze
reporty
rozhovory
sloupky/blogy
zprávy

SERIÁLY

10+1
3na3
buď promo
douška vydavatelská
food moon
katetr
moon crew
mooncloud
pod pultem
preaching the blues
radio fmz
singlemoon
šejkr
tak to pušť
vstupní prohlídka

OFFTOPIC

book
komix
movie/dox

MÉDIA/OUT

galerie
klipytipy
koncerty
vychází

HEY YA!

1band2play
cover moon
soutěže
wanted!

FMZINE

f.a.q.
kontakt/o nás
partneři
redakce
rss
ochrana osobních údajů

FULL MOON

o full moonu
archiv
kde koupím full moon
předplatné

smilemusic.cz
xplaylist.cz
spark-rockmagazine.cz
fakker.cz
czechblade.cz
musicserver.cz
filmserver.cz
dayafter.cz
fairpricemusic.com
xproduction.cz

